

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2021

Chișinău

**Privind aprobarea Avizului la proiectul de hotărâre pentru modificarea
punctului 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 433/1990 cu privire la zilele
comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă
în Republica Moldova**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de hotărâre pentru modificarea punctului 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul educației
și cercetării

Anatolie Topală

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
**la proiectul de hotărâre pentru modificarea punctului 1 din Hotărârea
Parlamentului nr. 433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de
sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova**

Guvernul a examinat proiectul de hotărâre pentru modificarea punctului 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 200 din 24 august 2021) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Intervenția legislativă vizează completarea listei de sărbători naționale și zile comemorative prin introducerea unei noi poziții, și anume „Ziua eliberării Moldovei de sub jugul fascist (24 august)”.

Remarcăm că, în vederea păstrării memoriei eroilor căzuți și în scopul educării patriotice a tinerei generații din Republica Moldova, Hotărârea Parlamentului nr. 433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova, a cărei completare a fost inițiată, consfințește în calitate de zile comemorative și sărbători tradiționale „Ziua comemorării victimelor fascismului (22 iunie)” și „Ziua Victoriei și a comemorării eroilor căzuți pentru Independența Patriei (9 mai)”. În acest context, menționăm că obiectivele majore ale promovării hotărârii avizate se găsesc deja în textul actual al actului legislativ.

Menționăm că practica statelor emancipate de sub opresiunea totalitară, care au implementat cu succes politicile memoriei în acord cu valorile democratice, demonstrează necesitatea elaborării cu rigurozitate și cu multă responsabilitate a inițiativelor întreprinse în această privință. Or, valorificarea responsabilă, complexă și sistemică a memoriei trecutului în Republica Moldova rămâne și astăzi un deziderat al educării, democratizării și dezvoltării civilizationale, la care ar putea subscrie în egală măsură toate componentele societății, atât civice, cât și politice. Considerăm că anume în jurul unui asemenea obiectiv ar trebui să se concentreze și inițiativele respective în acest domeniu.

În această ordine de idei, împărtășind preocuparea autorilor proiectului legislativ pentru educarea tinerelei generații în spiritul adevărului istoric și pentru păstrarea memoriei celor căzuți pe câmpul de luptă, considerăm că inițiativele în domeniul consolidării memoriei istorice, oricare ar fi acestea, nu trebuie să antagonizeze societatea, ci să tindă spre o abordare consensuală, ca fundament durabil pentru o pace civică și bună înțelegere.

De asemenea, considerăm că pentru o examinare echilibrată a semnificației istorice a zilei de 24 august 1944 este necesar a lua în considerare nu numai aspectele militare incontestabile ale victoriei Armatei Roșii și ale înfrângerii

armatelor româno-germane, care trebuie cunoscute în deplina lor profunzime, dar și consecințele terifiante ale reinstaurării regimului stalinist totalitar pentru populația din fosta RSS Moldovenească – deportări, foamete, colectivizare forțată, industrializare de tip sovietic, prigoana Bisericii, cenzura ideologică, mobilizarea cu forța a tinerilor pe șantierele de muncă etc. La o privire complexă, inițiativa legislativă în cauză dovedește o abordare unilaterală, nu ține cont de paginile dramatice și tragice ale istoriei noastre contemporane și recente, precum și de bunele practici europene în domeniu, riscând să compromită coeziunea și echilibrul social și politic.

Amintim, în acest context, că practicile europene de comemorare a evenimentelor tragice din istoria secolului al XX-lea, demne de a fi preluate de societatea noastră, se pliază perfect pe deciziile Parlamentului European, care a instituit Ziua Internațională a eroilor în lupta împotriva totalitarismului (pe 25 mai), Ziua de comemorare a victimelor regimurilor totalitare (pe 23 august), arătând că „regimurile naziste și comuniste au comis crime în masă, genocid și au realizat deportări, cauzând pierderi fără precedent de vieți omenești și privări de libertate” (Rezoluția Parlamentului European referitoare la importanța memoriei istorice europene pentru viitorul Europei, adoptată la 19 septembrie 2019).

Concluzionăm că sărbătorile naționale au menirea de a susține unitatea națională prin valorificarea trecutului istoric și prin manifestarea respectului față de țară și neam, dar nu de a dezvolta tensionări în societate și în comunitatea istoricilor.

În contextul celor expuse, Guvernul nu susține proiectul de hotărâre supus avizării.